

Aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Mevrouw drs. A. Th. B. Bijleveld – Schouten
Postbus 20011
2500 ES DEN HAAG

Geachte mevrouw Bijleveld,

In verband met de beantwoording van kamervragen over onregelmatigheden bij gemeenteraadsverkiezingen in de gemeente Rotterdam heeft u mij om nadere informatie gevraagd. Naar aanleiding hiervan bericht ik u als volgt.

Aard en omvang onregelmatigheden

Op de dag van de verkiezingen, woensdag 3 jl., heb ik de eerste berichten ontvangen over (vermeende) onregelmatigheden tijdens de stemming. Daarover is op die dag ambtelijk contact geweest. Op dat moment was de totale omvang van de problematiek nog niet bekend. Uit het rapport van de Commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven (hierna: de Commissie) heb ik een duidelijk beeld gekregen van de aard en de omvang van de onregelmatigheden.

Deze betreffen vooral het feit dat er meerdere mensen in een stemhokje stonden en de geldigheid van volmachten. Eveneens is melding gemaakt van hulp bieden bij het uitbrengen van een stem, intimidatie van de kiezers en onvoldoende privacy bij het uitbrengen van een stem. Tijdens de verkiezingen hebben zich in verschillende bureaus uiteenlopende onregelmatigheden voorgedaan.

De Commissie heeft alle meldingen uitgebreid onderzocht en is tot de conclusie gekomen dat deze onregelmatigheden, zowel naar hun aard als naar hun kwantiteit, niet de conclusie rechtvaardigen dat de gehouden stemming als ongeldig moet worden beoordeeld. Deze conclusie is door de raad unaniem overgenomen.

Instructie stembureauleden en tijds terugkoppeling

De voorzitters van de stembureaus alsmede de plaatsvervangend voorzitters hebben een mondelinge instructie gekregen. Het bijwonen van deze instructie was verplicht voor de (plaatsvervangend) voorzitters. De overige leden van het stembureau hebben een schriftelijke instructie ontvangen. Op ieder stembureau was een instructieboekje aanwezig.

Daarnaast waren de gehele dag medewerkers van de gemeente Rotterdam bereikbaar om vragen te beantwoorden.

Op het moment dat duidelijk werd dat zich op sommige bureaus problemen voordeden, ben ik direct geïnformeerd. Twee leden van het hoofdstembureau hebben een aantal van deze bureaus bezocht om zich persoonlijk op de hoogte te laten stellen.

Op het moment dat duidelijk werd dat ingrijpen noodzakelijk was, zijn op drie bureaus stembureauleden vervangen door ambtenaren van de gemeente Rotterdam. Ook zijn op enige bureaus ambtenaren van de dienst Stadstoezicht verantwoordelijk gesteld voor het ordelijk verlopen van de stemming.

Maatregelen en onderzoek onregelmatigheden

Als voorzitter van het hoofdstembureau heb ik op vrijdag 5 maart de uitslag van de verkiezingen officieel bekend gemaakt. Hoewel ik toen op de hoogte was van de geconstateerde onregelmatigheden, heb ik als voorzitter van het hoofdstembureau op basis van de mij toen bekende feiten niet de conclusie kunnen trekken als dat de verdeling van de zetels op basis van die uitslag in twijfel getrokken kon worden, en dat daarom een hertelling noodzakelijk was. Na het bekendmaken van de uitslag zijn er daartegen bezwaren geuit.

De combinatie van die bezwaren met het (daardoor) in de media ontstane beeld dat er sprake zou zijn geweest van een 'chaos' op de dag van de verkiezingen, hebben geleid tot een zekere mate van maatschappelijke en politieke onrust. Het voorgaande heeft mij er als burgemeester toe gebracht om de inmiddels met haar werkzaamheden begonnen Commissie op 9 maart 2010 te adviseren om over te gaan tot een integrale hertelling van alle uitgebrachte stemmen voor de gemeenteraad. Nog diezelfde avond heeft de Commissie daartoe besloten.

De hertelling heeft plaatsgevonden in de openbaarheid en is uitgevoerd door ambtenaren die op 3 maart 2010 niet betrokken waren bij het tellen van de stemmen, en gecontroleerd door de Rekenkamer Rotterdam.

Op 17 maart 2010 heeft de Commissie haar rapport en conclusies gepresenteerd. De Commissie heeft alle bezwaren, meldingen, feiten en waarnemingen die zijn gemeld naar aanleiding van de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen onderzocht en geanalyseerd. Op basis hiervan is de Commissie tot een advies gekomen aan de gemeenteraad van de gemeente Rotterdam over het verloop van de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen.

Dat advies was om die verkiezingen niet als ongeldig aan te merken, en dus het resultaat van de herstemming als uitslag van de verkiezingen te aanvaarden. Zoals reeds opgemerkt heeft de raad dit advies unaniem overgenomen. Op donderdag 8 april 2010 wordt het rapport van de Commissie namens de gemeenteraad aan u overhandigd.

Met vriendelijke groet,

Ing. A. Aboutaleb
Burgemeester